

IX. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Gmina Suchożebry posiada promienisty układ dróg powiązany półpięścieniem obejmującym tereny północno-wschodnie.

Większość dróg przechodzi przez miejscowość będącą ośrodkiem gminnym, co stwarza dogodne warunki dla prawidłowego funkcjonowania gminy pod warunkiem, że stan tych dróg będzie dobry.

Analiza i ocena stanu istniejącego pozwoli na zdefiniowanie uwarunkowań dla funkcjonowania gminy.

1. UKŁAD DROGOWY

1.1. Drogi krajowe

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 63 Siedlce-Sokołów Podl. o znaczeniu regionalnym realizująca powiązania z Siedlcami, Sokołowem Podlaskim oraz drogami krajowymi nr 2 (Warszawa-Terespol) i nr 680 (Sokołów Podl.-Łomża). Ma nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 7,0 m. Na znacznych odcinkach widoczne są wytworzone przez ruch ciężkich pojazdów koleiny.

1.2. Drogi wojewódzkie

Droga wojewódzka nr 696 Chodów-Węgrów przebiega przez południowo-zachodni kraniec gminy. Realizuje powiązania poł.-zach. rejonów gminy z Węgrowem i Siedlcami. Ma nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 6 m.

1.3. Drogi powiatowe

- Sieć dróg powiatowych tworzą następujące drogi:
- nr 36340 Mokobody-Suchożebry realizuje powiązania ośrodka gminnego z gminą Mokobody. Ma nawierzchnię gruntową o nieuregulowanej szerokości jezdni,
  - nr 36341 realizuje powiązania wewnętrzne w północnej części gminy oraz powiązania z gminą Mokobody. Ma różne rodzaje nawierzchni (asfaltową, brukową i gruntową) o zmiennej szerokości jezdni (4,5 - 5,5 m),

- nr 36345 Krześlin-Nakory-Patrykozy realizuje powiązania wschodnich rejonów gminy z gminą Bielany oraz powiązania wewnętrzne. Ma różne rodzaje nawierzchni (asfaltową, brukową i gruntową), o zmiennej szerokości jezdni,
- nr 36346 Suchożebry-Krynica realizuje powiązania północno-wschodnich rejonów gminy z ośrodkiem gminnym. Ma nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 5,0-5,5 m,
- nr 36347 Suchożebry-Brzozów realizuje wewnętrzne powiązania południowo-wschodnich rejonów gminy. Ma nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 5,0-5,5 m,
- nr 36348 Suchożebry-Mordy realizuje powiązania południowo-wschodnich rejonów gminy z gminą Mordy. Ma nawierzchnię asfaltową i brukową o szerokości jezdni 5,0-5,5 m,
- nr 36349 Strzała-Borki-Przygody realizuje powiązania środkowych rejonów gminy z gminą Siedlce. Ma nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 5,5 m,
- nr 36350 Siedlce-Korczew przebiega przez południowo-wschodni fragment gminy. Ma nawierzchnię asfaltową o szerokości 6,0 m,
- nr 36351 od drogi nr 36345-Krześlin-Rzeszotków. Ma nawierzchnię gruntową.

W/w drogi oprócz opisanych funkcji prowadzą obsługę przyległego zagospodarowania.

Wykaz dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych przedstawia Tabela nr IX.1.

1.4. Drogi gminne

Drogi gminne realizują powiązania zewnętrzne gminy bliskiego zasięgu, wewnątrzgminne oraz obsługują przyległe zagospodarowanie i tereny rolne.

Tabela nr IX.2. przedstawia wykaz dróg gminnych (wg rozporządzenia Wojewody Siedleckiego Nr 38/93).

Większość tych dróg nie spełnia warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi tej kategorii (brak nawierzchni twardej). Na terenie gminy występuje znaczna ilość dróg, które obecnie nie są zakwalifikowane do kategorii dróg gminnych, lecz pełniące funkcje dróg publicznych. Są to często drogi o wyższych parametrach technicznych niż obecne drogi gminne. Proponuje się włączenie tych dróg w układ dróg gminnych.

2. KOLEJE

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Siedlce-Małkinia - jednotorowa, nie-elektryfikowana. Ze względów ekonomicznych został zawieszony ruch pasażerski na tej linii,

PKP nie przewiduje wznowienia ruchu pasażerskiego w najbliższym czasie. Utrzymuje się doraźne przewozy towarowe (uzasadnione ekonomicznie).

3. KOMUNIKACJA ZBIOROWA

Gmina Suchożebry jest obsługiwana przez komunikację autobusową. Komunikacja autobusowa prowadzona jest w relacjach regionalnych i wewnątrzwojewódzkich.

- relacje regionalne prowadzone po drodze nr 63 realizują powiązania z terenami woj. ostrołęckiego, lubelskiego i podlaskiego (w powiązaniu z innymi drogami krajowymi),
- relacje wewnątrzwojewódzkie realizują powiązania z Siedlcami, Sokołowem Podlaskim oraz powiązania wewnątrzgminne.

4. TRANSPORT TOWAROWY

Gmina jest obsługiwana przez transport samochodowy.

5. ZAPLECZE TECHNICZNE MOTORYZACJI

Na terenie gminy istnieje stacja paliw w Spółdzielni Usług Rolniczo-Transportowych w Woli Suchożebrskiej. Stacja posiada 1 dystrybutor oraz prywatna stacja w Suchożebrach posiadająca trzy dystrybutory.

Brak stacji obsługi technicznej pojazdów samochodowych i maszyn rolniczych oraz stacji diagnostycznej.

Usługi w zakresie remontowo-naprawczym wykonują prywatne warsztaty.

6. STAN FORMALNO-PRAWNY

1. Stan formalno-prawny układu komunikacyjnego regulują:

- ustawa z dnia 21.III.1985 o drogach publicznych (Dz. U. nr 14 poz. 60 z późniejszymi zmianami),
- uchwała Nr 192 Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1985r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg krajowych (MP Nr 3 poz. 16 z dnia 14.II.1986r.),
- rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 14.VII.1986r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich (Dz. U. Nr 30 poz. 151 z późniejszymi zmianami),

- rozporządzenie Wojewody Siedleckiego Nr 38/93 z dnia 15.X.1993r. w sprawie dróg gminnych w województwie siedleckim (Dz. Urz. Woj. Siedleckiego Nr 8 poz. 168 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 29.VIII.1997r. o finansowaniu dróg publicznych (Dz. U. Nr 123 poz. 780),
- ustawa z dnia 24.VII.1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106 poz. 668),
- ustawa z dnia 13.X.1998 przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133 poz. 872),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15.XII.1998r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160 poz. 1071),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11.V.1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 poz. 430),
- ustawa z dnia 6.VIII.1995r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 95 poz. 474).

2. Komunikacja autobusowa prowadzona jest przez PKS S.A. w Siedlcach i Sokółowie Podlaskim oraz MPK w Siedlcach.

3. Urządzenia i tereny kolejowe są w zarządzie Centralnej Dyrekcji Kolei Państwowych w Warszawie.

7. OCENA I WNIOSKI

Układ drogowy

1. Dane charakteryzujące stan istniejący układu drogowego:

- długość dróg krajowych - 9,8 km o nawierzchni twardej ulepszonej;
- długość dróg wojewódzkich - 1,1 km o nawierzchni twardej ulepszonej;
- długość dróg powiatowych - 51,7 km, w tym o nawierzchni twardej 43,5 km, lecz tylko 33,5 km o nawierzchni twardej ulepszonej;
- długość dróg gminnych 39,5 km, w tym o nawierzchni twardej 8 km, tj. 20 %.

Ogólna długość dróg publicznych w gminie wynosi 102,1 km, w tym o nawierzchni twardej wynosi 62,4 km.

2. Gmina Suchożebry na tle byłego woj. siedleckiego i kraju

Powierzchnia gminy	- 101 km ²
Wskaźnik gęstości dróg publicznych twardych w km/100 km ² :	
- dla gminy Suchożebry	- 61,7 km/100 km ² :
- dla byłego woj. siedleckiego	- 63,0 km/100 km ² ;
- dla kraju	- 76,0 km/100 km ² .

3. Podstawowy układ w zakresie dróg publicznych krajowych, wojewódzkich i powiatowych wydaje się wystarczający i nie wymaga rozbudowy. Układ dróg gminnych należy wzbogacić o drogi obsługujące zabudowę na terenach wsi oraz drogi pełniące ważne funkcje w obsłudze przyległego zagospodarowania.

Usprawnienia i modernizacji wymagają zarówno droga krajowa, jak i drogi powiatowe. Tylko 33,5 km dróg powiatowych posiada nawierzchnię twardą ulepszoną na ogólną długość 51,7 km, a 8,2 km posiada nawierzchnię gruntową.

Znacznie gorszy jest stan sieci dróg gminnych. Jej długość wynosi 39,5 km. Tylko ok. 8 km ma nawierzchnię twardą. Z tego powodu nie jest ona w stanie prawidłowo pełnić swoich funkcji, polegających na realizacji powiązań wewnątrzgminnych i międzygminnych bliskiego zasięgu oraz prawidłowej obsłudze zagospodarowania przestrzennego gminy. Duże odcinki dróg, zarówno powiatowych jak i gminnych mają nienormatywne szerokości jezdni i pasów drogowych.

Komunikacja zbiorowa

Gmina ma dość dogodny układ połączeń autobusowych zewnętrznych. Sieć relacji obsługujących powiązania wewnątrzgminne jest zbyt rzadka i o małej częstotliwości kursowania autobusów. Długość tras komunikacji autobusowej na terenie gminy wynosi około 35 km.

Zaplecze techniczne

Istniejące na terenie gminy dwie stacje CPN o czterech dystrybutorach zabezpieczają potrzeby gminy w tym zakresie. Natomiast niewystarczające jest wyposażenie gminy w zakresie usług diagnostyczno-remontowych.

Wnioski

W okresie perspektywicznym należy:

- wyposażyć sieć dróg powiatowych i gminnych w nawierzchnię twardą ulepszoną (poprzez budowę i modernizację),
- dążyć do osiągnięcia normatywnych parametrów technicznych wymaganych dla danej kategorii i klasy drogi,
- w miarę poprawy stanu sieci drogowej rozbudowywać sieć uzasadnionych ekonomicznie połączeń autobusowych,
- wspierać inicjatywy gospodarcze w kierunku poprawy zaplecza technicznego.

Tabela IX. 1. Wykaz dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

Lp.	Nr drogi	Kategoria i nazwa drogi	długość w km	Rodzaj nawierzchni w km			
				twarda ulepszona	twarda nieulepsz.	grunt. ulepszona	gruntowa
Drogi krajowe							
1	63	Sokołów Podl.-Siedlce	9,850	9,850			
Drogi wojewódzkie							
1	696	Węgrów-Chodów	1,096	1,096			
Drogi powiatowe							
1	36340	Mokobody-Suchożebry	2,840				2,840
2	36341	Mokobody-Nakory	9,900	4,050	3,330		2,520
3	36345	Krześlin-Nakory-Patrykozy	10,330	7,990	1,060		1,280
4	36346	Suchożebry-Krynica	5,370	4,200	1,170		
5	36347	Suchożebry-Brzozów	5,600	4,350	1,250		
6	36348	Suchożebry-Mordy	9,730	6,560	3,170		
7	36349	Strzała-Borki-Przygody	3,862	3,825	0,037		
8	36350	Siedlce-Korczew	2,500	2,500			
9	36351	Brzozów-Rzeszotków	1,600				1,600
		RAZEM	51,732	33,475	10,017		8,240
		OGÓLEM	72,678	44,421	10,017		8,040

Tabela IX.2. Wykaz dróg gminnych.

Lp	Nr drogi	Nazwa drogi	długość drogi w km	Rodzaj nawierzchni		
				twarda ulepsz.	twarda grunt.	gruntowa
1	3650001	(dr.63-Kol. Chodów) - gr. gm. Siedlce-Kopcie - dr 63 (Wola Suchożebrska)	4,1	1,2	-	2,9
2	3650002	(Rzeszotków) gr. gm. Paprotnia-Krześlinek	2,0	-	-	2,0
3	3650003	Borki Siedleckie - Brzozów	4,9	0,5	0,3	4,1
4	3650004	(Dmochy Rogale) - gr. gm. Bielany - Podnieśno	1,4	-	-	1,4
5	3650005	(dr.63) gr. gm. Bielany-Sosna Kicki-Stany Duże	1,8	-	-	1,8
6	3650006	(Bielany Jarosławy) -gr. gm. Bielany - Stany Małe - Stany Duże	1,7	1,0	-	0,7
7	3650007	Borki - Kownaciska	3,1	0,9		2,2
8	3650008	Brzozów - Krynica	4,3	-	-	4,3
9	3650009	(Kisielany Kuca) - gr. gm. Mokobody-Trojanki	2,4	-	-	2,4
10	3650010	Droga 63 - Stany Duże	2,9	-	0,4	2,5
11	3650011	Sosna Korabie -Trojanki - dr. 36340	3,2	-	0,5	2,7
12	3650012	dr. 63 - Wola Suchożebrska - dr. 696	2,5	1,2	-	1,3
13	3650013	Krześlin - dr. 36345	1,3		0,6	0,7
14	3650014	(Patrykozy) - gr. gm. Bielany - Krynica	0,9	-	-	0,9
15	3650015	(Błonie Duże- Wyszomierz - gr. gm. Bielany - Krynica	1,8	-	0,2	1,6
16	3650016	droga 63 - Sosna - Kozółki	1,2	1,2	-	-
		RAZEM	39,5	6,0	2,0	31,5

8. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE W ZAKRESIE KOMUNIKACJI

Powiązania zewnętrzne realizują:

- droga krajowa nr 63 Siedlce - Sokołów Podlaski;
- droga wojewódzka nr 696 Chodów - Węgrów;
- drogi powiatowe.

Wiodącą funkcję w powiązaniach zewnętrznych gminy pełni droga krajowa Siedlce-Sokołów Podlaski, która realizuje powiązania z ośrodkiem wojewódzkim w Warszawie (poprzez drogę nr 2 Warszawa - Siedlce lub drogę nr 637 Sokołów Podlaski - Węgrów - Warszawa) z ośrodkiem powiatowym w Siedlcach, sąsiednim powiatem w Sokołowie Podlaskim oraz

248

sąsiednimi gminami (Siedlce, Bielany). Ponadto realizuje powiązania północno-wschodnich rejonów województwa mazowieckiego z województwem podlaskim oraz prowadzi ruch ze wschodnich terenów Polski w kierunku Pojezierza Mazurskiego.

Droga wojewódzka Chodów-Węgrów nie odgrywa większej roli w powiązaniach zewnętrznych, gdyż tylko jej krótki odcinek przebiega przez południowo-zachodni kraniec gminy.

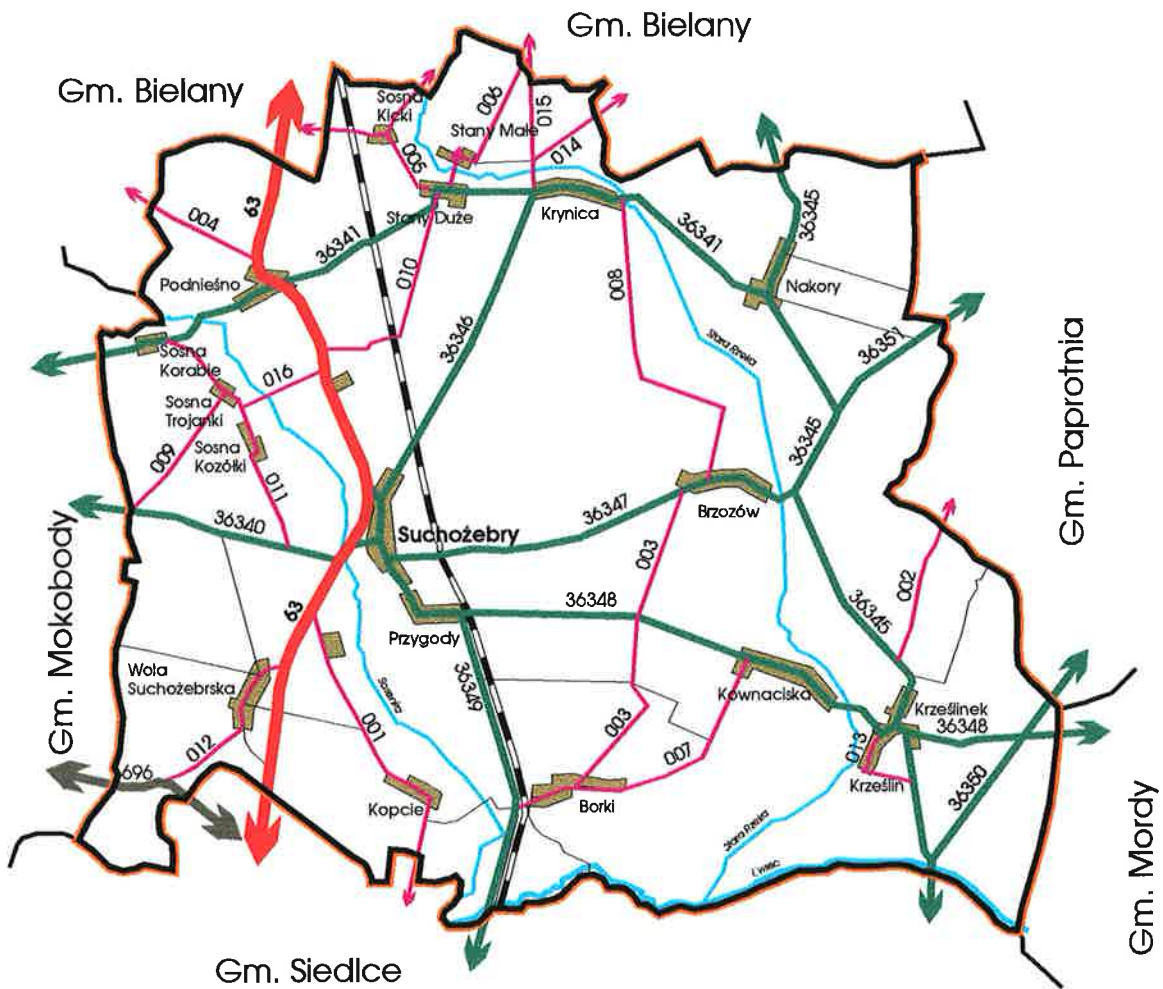
Drogi powiatowe realizują powiązania miejscowości gminnej z sąsiednimi gminami: Siedlce, Mordy, Bielany, Paprotnia, Mokobody.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY

System komunikacyjny

Skala 1:100.000

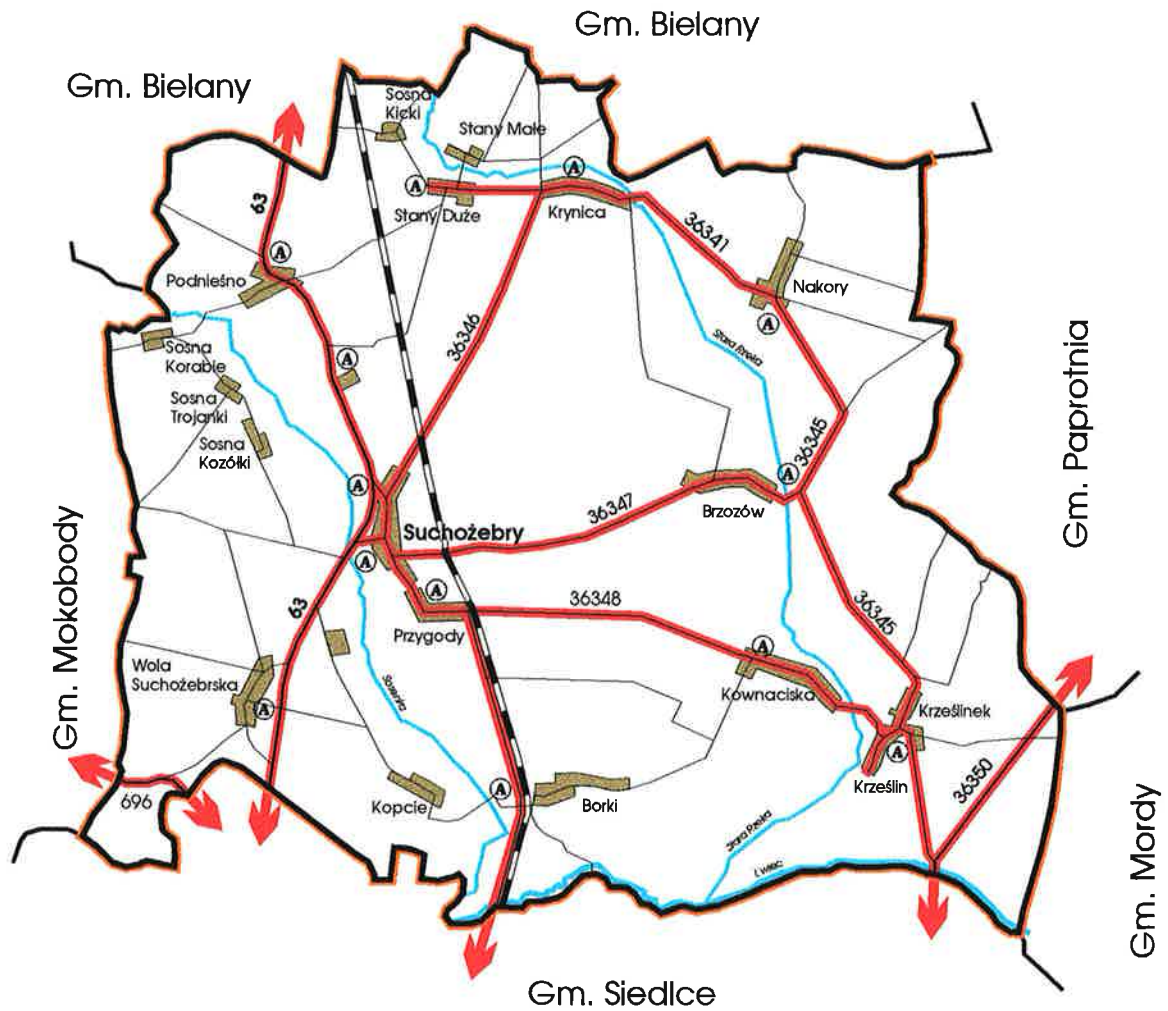
OZNACZENIA

- - linia kolejowa
- - droga krajowa
- - drogi powiatowe
- - drogi gminne (pominięto początek numeru drogi 3650)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY

Trasy komunikacyjne (autobusowe)

Skala 1:100.000

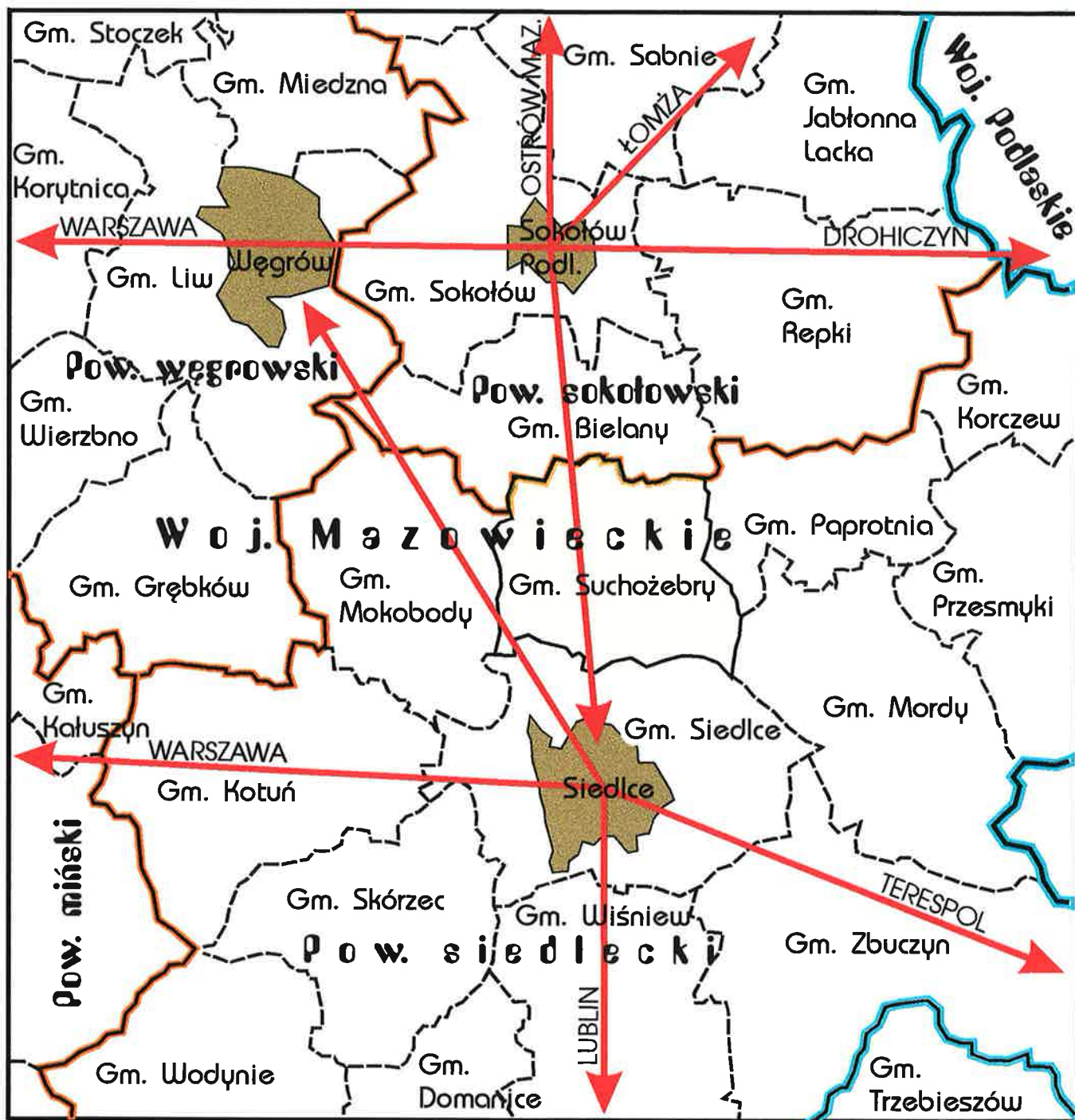
OZNACZENIA

- - trasy komunikacyjne PKS i MPK
- A - przystanki autobusowe
- obszary zabudowane
- - drogi
- linie kolejowe

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHOŻEBRY

Główne kierunki powiązań komunikacyjnych

Skala 1:300.000

- miasta powiatowe
- granice województw
- granice powiatów
- granice gmin

X. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA OBSZARÓW ZABUDOWANYCH

Struktura funkcjonalno-przestrzenna na obszarze gminy Suchożebry tworzona jest przez układ pierścieniowo położonych (w stosunku do kształtu obszaru gminy) jednostek osadniczych, z wolnym od zabudowy centrum. Przez zachodnią część obszaru gminy południkowo przebiega droga krajowa relacji Lublin-Siedlce-Łomża i trasa kolejowa Siedlce-Małkinia. Od południa granicę gminy stanowi (w przeważającej części) rzeka Liwiec. Strukturę rolniczej przestrzeni wzbogacają stosunkowo niewielkie kompleksy leśne rozrzucone „wyspowo” po obszarze gminy. Układ dróg jest podporządkowany drodze krajowej. Nie wszystkie miejscowości mają bezpośrednie połączenia z ośrodkiem gminnym. Układy przestrzenne wsi zdeterminowane zostały przez topografię terenu, trasy cieków wodnych, historyczne układy dróg lokalnych i tradycję gospodarowania na gruntach rolnych. Schematyczny kształt obszaru gminy zbliżony jest do kwadratu. Struktura funkcjonalno-przestrzenna składa się z dosyć wyraziście ukształtowanej zwartej zabudowy wsi.

1. SIEĆ OSADNICZA

Sieć osadnicza na terenie gminy Suchożebry jest stosunkowo równomierna. Przeciętne odległości pomiędzy zwartą zabudową sąsiednich wiosek wynoszą około 2 km. Są dwa osobliwe przypadki:

- Suchożebry i Przygody;

- Krześlin i Krześlinek,

w których to zwarta zabudowa łączy się i tworzy przestrzennie jeden wspólny, jednorodny układ przestrzenny. Układ wsi Suchożebry i wsi Przygody stanowi naturalne przedłużenie ciągu zabudowy wzdłuż wspólnej drogi. Układ wsi Krześlin i Krześlinek różni się tym, że wieś Krześlin położona jest po południowej stronie wspólnej drogi, a wieś Krześlinek po stronie północnej.

Środkowy obszar gminy jest wolny od zabudowy. Odległości między wioskami wynoszą od 3-3,5km. W pozostałych przypadkach zdarza się, że zwarta zabudowa wsi łączy się lub odległości maleją do 300-700, tworząc charakterystyczne skupiska.

Wieś gminna - położona jest w środku zachodniej części gminy pomiędzy drogą krajową relacji Lublin-Siedlce-Łomża, a torami kolejowymi relacji Siedlce-Małkinia. Droga krajowa zapewnia jej dobre powiązanie komunikacyjne z Siedlcami i Sokołowem Podlaskim (ośrodkami o

randze powiatowej). Wszystkie wsie mają w zasadzie dobre powiązanie ze wsią gminną z punktu widzenia układu tras drogowych. Niedostatkami są złej jakości nawierzchnie dróg. Z tego względu w gorszej sytuacji znajdują się wsie: Sosna-Trojanki, Sosna-Kozółki, Borki Siedleckie oraz kompleksy zabudowy kolonijnej i rozproszonej. Sieć osadnicza w powiązaniu ze zmiennością krajobrazów – prezentuje się w przestrzeni względnie interesująco. Dla udroźnienia połączeń między wioskami pożądane jest dogodniejsze połączenie wsi Kopcie ze wsią Borki Siedleckie.

2. CHARAKTERYSTYCZNE UKŁADY PRZESTRZENNE WSI I PRZYSIÓŁKÓW

Możemy wyróżnić kilka podstawowych układów przestrzennych wsi i przysiółków:

- ulicówki;
- wielodrożnice;
- widlice;
- łańcuchówki;
- owalnica;
- kolonie (przypominające gałązki);
- zabudowa rozproszona;

Ulicówki to: Krynica, Nakory, Kownaciska, Borki Siedleckie, Kopcie, Przygody, Sosna-Kozółki, Sosna-Trojanki, Sosna-Korabie, Brzozów.

Wielodrożnice to: Sosna-Kicki, Stany Małe, Stany Duże.

Widlice to: Krześlin, Krześlinek, Suchożebry, Podnieśno.

Łańcuchówki to: fragmenty wsi wymienionych w kategorii ulicówek.

Owalnica to: Wola Suchożebrska. Może nie jest to przekonujący przykład, ale cech tego układu można doszukać się w układzie przestrzennym wsi.

Kolonie (przypominające gałązki) to: Kolonia Krynica¹ (Rogosz, Pieńki), Kolonia Nakory, Kolonia Brzozów, Kolonia Krześlin, zabudowa kolonijna wsi Podnieśno.

Zabudowa rozproszona to: Kolonia Krynica (Szydłowin), Kolonia Kownaciska w tym przypadku trudniej zauważyć układ przestrzenny nazywany – koloniami (przypominającymi gałązki).

¹ Na mapie gminy w skali 1:25.000 kolonie niektórych wsi mają własne nazwy, np. Rogosz, Pieńki, Szydłowin. W tekście nazwy takie podawano w nawiasie.

3. EWOLUCJE UKŁADÓW PRZESTRZENNYCH WSI

Rozwój sieci osadniczej powodowany nowymi powiązaniem administracyjnymi, lokalizacjami nowych inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponad gminnym, trasami sieci infrastruktury technicznej – wywołuje ewolucję układów przestrzennych.

Można wyróżnić następujące ewolucje układów przestrzennych:

- istniejące układy binarne (składające się z dwóch wsi);
- kształtowanie się skupisk (składające się z więcej niż dwóch wsi);
- pasma zabudowy;
- układy przypominające małomiasteczkowe miejscowości.

Układy binarne stanowią:

- Suchożebry i Przygody;
- Krześlin i Krześlinek.

Układy te wyróżniają się ewidentną zwartością zabudowy, tworząc wizualnie jednorodną jednostkę przestrzenną.

Skupiska kształtują:

- Krześlin, Krześlinek i Kownaciska;
- Krynica, Stany Duże i Stany Małe łącznie ze wsią Sosna-Kicki;
- Sosna-Kozółki, Sosna-Trojanki i Sosna-Korabie.

Głównym spoiwem – łącznikiem w tych przypadkach są wspólne drogi.

Pasma zabudowy tworzą:

- Borki Siedleckie i Kolonia Kownaciska;
- Krynica i Stany Duże;
- zabudowa kolonijna Podnieśna wzdłuż drogi w kierunku wsi Dmochy-Rogale.

Borki Siedleckie i Kolonia Kownaciska oraz Krynica i Stany Duże ewoluują w kierunku układu binarnego.

Układ przypominający małomiasteczkową miejscowość wykształcił się w Suchożebkach. Naturalne kierunki rozwoju przestrzennego wsi (w stronę torów kolejowych) sprzyjają zastosowaniu rozmieszczenia poszczególnych funkcji w oparciu o cechy układów urbanistycznych małych miasteczek.

Są dwa osobliwe przypadki (Suchożebry i Przygody oraz Krześlin i Krześlinek), w których to zwarta zabudowa łączy się i tworzy przestrzennie jeden wspólny, jednorodny układ przestrzenny. Układ wsi Suchożebry i wsi Przygody stanowi naturalne przedłużenie ciągu zabudowy wzdłuż

wspólnej drogi. Układ wsi Krześlin i Krześlinek różni się tym, że wieś Krześlin położona jest po południowej stronie wspólnej drogi, a wieś Krześlinek po stronie północnej.

Odrębnym problemem jest zabudowa kolonijna i rozproszona. Biorąc pod uwagę zrealizowane lub planowane inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej można się spodziewać utrwalenia tej formy zabudowy w:

- Kolonii Krynica (Rogosz, Pieńki);
- Kolonii Brzozów;
- Kolonii Krześlin;
- Kolonii Kownaciska;
- Kolonii Podnieśna przy drodze do wsi Dmochy-Rogale.

W pozostałych przypadkach niedogodności życia i koszty z tym związane przesądzą o dalszych losach zabudowy kolonijnej i rozproszonej.

4. STAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZABUDOWY WIEJSKIEJ

W dalszym ciągu otwartym problemem jest stan współczesnego budownictwa wiejskiego i estetyka zagród wiejskich oraz nawyki do samowoli budowlanej. W latach 90-tych obserwuje się powrót do parterowej skali budynków mieszkalnych. Jest to tendencja pozytywna i należy ją kontynuować. Zubożenie ludności wiejskiej nie sprzyja masowej modernizacji zabudowy wiejskiej, aczkolwiek pozytywne przykłady nowych budynków z urządzonymi przydomowymi ogródkami – wskazują właściwy kierunek przeobrażeń wyglądu terenów wiejskich.

Jesteśmy więc w początkowym stadium – procesu jakościowych zmian przestrzennych i zmian jakości życia na wsi.

Raczej wadliwym przykładem jest lokowanie zabudowy wzdłuż drogi krajowej – pomimo atrakcyjnej jej ekspozycji. Względy bezpieczeństwa raczej przemawiają za zaniechaniem kontynuacji tego zjawiska.

Pilne działania są potrzebne w zakresie ochrony przykładów obiektów budowlanych dziedzictwa kulturowego oraz egzekwowanie normalnego porządku sanitarnego w obrębie każdej posesji.

5. CHARAKTERYSTYKA BUDYNKÓW

Wg rejestru gruntów gminy Suchożebry (stan na 1.01.1999 r.) mieszkalne tereny zabudowane zajmowały łącznie 219 ha, co stanowi 2,2% powierzchni gminy. Większość stanowiła zabudowa typowo rolnicza (zagrodowa) indywidualnych gospodarstwa rolnych.

Wg danych z roku 1991, na terenie gminy znajdowało się 1285 mieszkań o łącznej liczbie 4802 izb. Powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 96,8 tys. m². Na jedną osobę przypadało 19,6 m² powierzchni użytkowej. Na jedno mieszkanie przypadało 3,84 osoby, a na jedną izbę 1,03 osoby. W roku 1997 liczba mieszkań wzrosła do 1313, liczba izb do 4976, a powierzchnia użytkowa mieszkań do 100,1 tys. m². Na jedną osobę przypadało 20,7 m², na jedno mieszkanie 3,68 osoby, a na jedną izbę 0,97 osoby. W ciągu 6 lat warunki mieszkaniowe w gminie poprawiły się.

Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego z roku 1996, na terenie gminy znajdowało się 653 obór o łącznej powierzchni 78.207 m². Na działalność rolniczą wykorzystywano 92,1% powierzchni. Na działalność pozarolniczą obory nie były wykorzystywane, natomiast 7,9% obór nie było wykorzystywanych. Liczba chlewni wynosiła 98. Zajmowały one 9.119 m², z czego na działalność rolniczą wykorzystywanych było 96,4%, a nie wykorzystywano 3,6% powierzchni. Powierzchnia stajni na terenie gminy była mała i wynosiła zaledwie 297 m². Znaczna jest liczba i powierzchnia kurników. Łącznie na terenie gminy znajdowało się 136 budynków o powierzchni 7.329 m², z czego 98,3% było wykorzystywanych w działalności rolniczej. Pozostała część t.j. 1,7% nie była wykorzystywana.

Liczba stodoł wynosiła 649, a ich powierzchnia zajmowała 118.986 m². Na działalność rolniczą wykorzystywano 96,9% powierzchni stodoł, nie wykorzystywano 3,1%. Powierzchnia szklarni w gospodarstwach rolnych na terenie gminy była niewielka i wynosiła tylko 1.477 m². Powierzchnia tuneli foliowych wynosiła 3.998 m² i była znacznie wyższa od średniej w województwie, która wynosiła 3.380 m². Powierzchnia pieczarkarni wynosiła 3.103 m².

Część budynków wykorzystywanych do produkcji rolniczej ma charakter wielofunkcyjny, tzn. część budynku jest przeznaczona dla zwierząt, część na magazyny a część na działalność pozarolniczą. Na terenie gminy występowało 235 budynków wielofunkcyjnych o łącznej powierzchni 29.125 m², z czego na działalność rolniczą przeznaczono 93,7% powierzchni, pozarolniczą 1,6% a nie wykorzystywano 4,8% powierzchni.

6. WNIOSKI OGÓLNE

Na podstawie analizy istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego przewiduje się dalszy proces ewolucji układów przestrzennych wsi. Nasuwają się następujące główne wnioski:

- rozwój przestrzenny wsi Suchożebry i Przygody jest najbardziej odpowiedni w kierunku wschodnim;
- wsie Suchożebry i Przygody włącznie z pasmem zabudowy wzdłuż drogi krajowej zaczynają tworzyć swoiste centrum („aglomerację”) w skali gminy;
- udrożnić układ drogowy pomiędzy wsią Kopcie a wsią Borki Siedleckie co pozwoliłoby wytworzyć układ pierścieniowy w strefie obwodowej obszaru gminy;
- skorelować rozwój zabudowy z trasami planowanej infrastruktury technicznej;
- zintegrować z celami ekorozwoju południową część obszaru wzdłuż doliny rzeki Liwiec, w której lokalizuje się działalność gospodarcza będąca w konflikcie z wymogami ochrony środowiska (wysypisko i kopalnie żwiru).